

Warszawa, 08.05.2014 r.

**Sprawozdanie ze spotkania przedstawicieli środowiska polonistycznego
w sprawie projektu reaktywacji Biuletynu Polonistycznego
(Warszawa, IBL PAN, 4 IV 2014)**

4 kwietnia 2014 r. w siedzibie Instytutu Badań Literackich PAN w Warszawie odbyło się spotkanie przedstawicieli ośrodków polonistycznych, zorganizowane przez Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL w związku z reaktywacją „Biuletynu Polonistycznego”. Wzięli w nim udział przedstawiciele ok. 30 instytucji naukowych.

Spotkanie rozpoczęło się krótkim wystąpieniem Dyrektora IBL PAN prof. dra hab. Mikołaja Sokołowskiego oraz Przewodniczącego KNoL prof. dra hab. Krzysztofa Kłosińskiego, którzy powitali przybyłych gości oraz potwierdzili chęć podjęcia współpracy obu jednostek przy reaktywacji „Biuletynu Polonistycznego” w postaci portalu specjalistycznego, współtworzonego przez polonistów i kulturoznawców w kraju i za granicą.

Następnie głos zabrał kierownik Centrum Humanistyki Cyfrowej dr Maciej Maryl, który przybliżył zgromadzonym zakres działań oraz planowane projekty powstałego w październiku 2013 roku Centrum.

Kierownik projektu reaktywacji „Biuletynu Polonistycznego” mgr Mariola Wilczak przedstawiła gościom jego główne założenia. Przypomniała historię periodyku oraz kolejnych prób jego reaktywacji. Zaprezentowała także wybrane polskie i zagraniczne portale naukowe, wskazując na ich cechy wspólne oraz wyróżniające je szczególnie przydatne funkcjonalności. Przegląd ten pozwolił na wskazanie roli, jaką będzie pełnił „Biuletyn Polonistyczny” na tle innych portali naukowych oraz na jego unikalność, polegającą m.in. na integracji środowiska polonistycznego dzięki przyjętemu modelowi pracy rozproszonej. Mgr Mariola Wilczak przedstawiła założenia i priorytety „Biuletynu Polonistycznego” jako portalu integrującego informacje o bieżącym życiu naukowym i prezentującego je w przystępnej formie, a także zaprezentowała projekt jego architektury. Pokrótce omówiła zawartość modułów: Projekty

naukowe w toku, Wydarzenia naukowe, Praca i edukacja, Narzędzia badawcze, Archiwum „Biuletynu Polonistycznego”, Blog oraz funkcjonalności takie jak: personalizacja newslettera i strony głównej, użycie filtrów, kilka poziomów logowania użytkowników. Zaproponowała schemat pracy Redakcji „Biuletynu Polonistycznego”, oparty na modelu pracy rozproszonej – stworzeniu sieci redaktorów (lokalnych koordynatorów) odpowiedzialnych za uzupełnianie danych w obrębie swojego instytutu lub wydziału oraz na koordynacji działań przez centralną redakcję w IBL.

Mgr Mariola Wilczak zgłosiła także propozycje następujących tematów do dyskusji:

- 1) typy informacji zawartych w „Biuletynie Polonistycznym”,
- 2) założenia i funkcjonalności projektu,
- 3) zasady redagowania portalu: a) rola centralnej redakcji w IBL PAN, b) model pracy redaktorów (lokalnych koordynatorów) odpowiedzialnych za uzupełnianie danych w obrębie swojego instytutu lub wydziału, c) zakres kompetencji, skład i tryb działania Rady „Biuletynu Polonistycznego”.

Na zakończenie prezentacji mgr Wilczak przedstawiła plany kolejnych działań, którymi będą: wybranie i zgłoszenie redaktorów-koordynatorów wydziałowych; prezentacja postępów w realizacji projektu podczas obrad Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich w Hucisku w maju 2014; szkolenie dla redaktorów na początku roku akademickiego 2014/2015 oraz uruchomienie wersji podstawowej portalu pod koniec roku 2014.

Dyskusja

Przedstawiciele wszystkich obecnych na spotkaniu jednostek naukowych i instytucji zgodnie potwierdzili potrzebę stworzenia portalu integrującego informacje o bieżącym życiu naukowym. Zwrócono uwagę na konieczność włączenia do prac reprezentantów szeroko pojmowanego środowiska polonistycznego (literaturoznawców, kulturoznawców, językoznawców).

W toku dyskusji wyłoniły się następujące propozycje i postulaty:

- 1) dot. typów informacji zawartych w „Biuletynie Polonistycznym”:

Spośród proponowanych rodzajów informacji zawartych w „Biuletynie” za najistotniejsze uznano informacje o konferencjach i wydarzeniach naukowych oraz

publikacje i informacje o nowościach wydawniczych. Zaproponowano także zamieszczanie informacji o współpracy z ośrodkami zagranicznymi, informacji o konkursach grantowych dla humanistów (w tym zagranicznych) oraz o otwartych kursach e-learningowych, w których podejmowane byłyby problemy najbardziej aktualne i trudne dla środowiska polonistycznego, takie jak prawo autorskie (w tym licencje CC) czy otwarta nauka.

Podkreślono potrzebę zamieszczania informacji o planowanych konferencjach naukowych już na początkowym etapie funkcjonowania portalu. Wyrażono przekonanie, że takie informacje pomogą zaangażować środowisko polonistyczne w projekt. Stopień szczegółowości informacji o bieżących wydarzeniach naukowych będzie jeszcze przedmiotem dyskusji, podobnie jak zamieszczanie informacji o wydarzeniach lokalnych (np. wykładach gościnnych).

Zebrani uznali za niepotrzebne zamieszczanie w portalu informacji o obronionych pracach magisterskich; jednocześnie podkreślono korzyści płynące ze zintegrowania wiadomości o otwartych przewodach doktorskich i habilitacyjnych oraz o podjętych pracach badawczych i grantach.

2) dot. założeń i funkcjonalności projektu:

Zebrani wskazali na konieczność ukierunkowania „Biuletynu” na współpracę interdyscyplinarną i wykorzystanie go jako narzędzia autopromocji środowiska polonistycznego.

Zwrócono uwagę na konieczność opanowania nadmiaru informacji poprzez odpowiednie opracowanie architektury informacji i zorganizowanie danych w taki sposób, by ułatwić odbiorcom „Biuletynu” ich selekcję i odbiór. Wielokrotnie podkreślano potrzebę wypracowania jak najlepszego systemu wyszukiwania informacji na portalu i struktury tagów, prawidłowej selekcji informacji oraz personalizacji, pozwalającej m.in. na dostosowanie „Biuletynu” do potrzeb konkretnego użytkownika. Spośród proponowanych funkcjonalności za szczególnie wartościowe uznano: tagi, wyszukiwarkę z dobrymi filtrami, personalizację oraz kalendarz.

Przedmiotem dyskusji była także rola informacyjna „Biuletynu” – jako miejsca agregowania treści bieżących. W dużo mniejszym stopniu będzie on pełnił rolę archiwizującą – jego wersje archiwalne w formie pdf-ów będą wtórnym efektem funkcjonowania portalu.

Wśród propozycji dotyczących formuły „Biuletynu” pojawiła się sugestia nadania mu struktury czasopisma: zamykanego co kwartał, opatrzonego w numer ISSN.

3) dot. zasad redagowania portalu:

Pokreślono zależność powodzenia projektu od współpracy poszczególnych wydziałów z centralną redakcją w IBL PAN. Reaktywacja „Biuletynu” wymaga wspólnego redagowania portalu przez jednostki naukowe wyrażające chęć współpracy – na zasadzie równorzędnych partnerów, współdziałających w interesie środowiska polonistycznego. Rozważano także sposoby wynagradzania i zinstytucjonalizowanego modelu pracy redaktorów wydziałowych, wchodzących w skład zespołu redakcyjnego, pracującego zdalnie, ale także podczas wspólnych spotkań i zjazdów.

Wyrażono potrzebę ustalenia częstotliwości przesyłania i rodzaju informacji przygotowywanych przez redaktorów wydziałowych, tak by nadsyłane do Redakcji materiały były spójne i odpowiadały potrzebom użytkowników portalu.

Propozycja wybrania i zgłoszenia osób, które zgodzą się przyjąć na siebie obowiązki koordynatorów wydziałowych, spotkała się z uwagami dotyczącymi tego, że wyboru takiego instytucje będą w stanie dokonać po precyzyjnym określeniu zakresu obowiązków koordynatora. Sugerowano, iż funkcję tę mogłyby pełnić osoby opiekujące się stroną internetową Wydziału, które dysponują potrzebnymi informacjami. Dyskutowano także model hierarchiczny, w którym koordynator zatwierdza wiadomości przesyłane przez kilku redaktorów wydziałowych, zajmujących się odmiennymi typami informacji. Ostatecznie zdecydowano, że zakres ten zostanie wyznaczony podczas kolejnej prezentacji projektu na Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich w Hucisku w dniach 29-30 maja 2014 roku.

Na zakończenie spotkania powołana została Rada „Biuletynu Polonistycznego”. Zaproponowano następujące kandydaty:

1. dr hab. Tomasz Chachulski, prof. UKSW
2. dr Wojciech Hofmański (Uniwersytet Karola w Pradze)
3. prof. dr hab. Krzysztof Kłosiński (KNoLP)
4. prof. dr hab. Sławomir Kufel (Uniwersytet Zielonogórski)

5. prof. dr hab. Roman Loth (IBL PAN)
6. prof. dr hab. Luigi Marinelli (Uniwersytet "La Sapienza" w Rzymie)
7. dr hab. Małgorzata Mikołajczak, prof. UZ
8. prof. dr hab. Józef Tomasz Pokrzywniak (UAM) – przewodniczący Rady
9. prof. dr hab. Paweł Próchniak (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)
10. prof. dr hab. Renata Przybylska (Uniwersytet Jagielloński)
11. dr Dorota Siwicka (IBL PAN)
12. prof. dr hab. Marek Stanisławski (Uniwersytet Rzeszowski)
13. dr Krystyna Syrnicka (Uniwersytet Pedagogiczny w Wilnie)

Członkostwo w Radzie „Biuletynu Polonistycznego” ma charakter honorowy. Wszyscy kandydaci, którzy byli obecni na spotkaniu wyrazili chęć uczestnictwa w Radzie. Osoby nieobecne (dr Wojciech Hofmański, prof. dr hab. Luigi Marinelli, prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak, prof. dr hab. Marek Stanisławski, dr Krystyna Syrnicka) zostały listownie zaproszone do uczestnictwa w Radzie. Skład Rady został zatwierdzony przez aklamację. Na swego przewodniczącego Rada wybrała profesora Józefa Tomasza Pokrzywniaka.

Rada „Biuletynu Polonistycznego” sprawować będzie patronat merytoryczny nad projektem. Do jej głównych zadań będzie należało opiniowanie kolejnych wersji projektu oraz planowanych rozwiązań. Stanowić będzie również łącznik między redakcją „Biuletynu” a środowiskiem polonistycznym (także za granicą).

Organizatorzy spotkania podziękowali wszystkim uczestnikom za dyskusję i chęć zaangażowania się projekt.

Po spotkaniu środowiska polonistycznego – wybrane ustalenia:

1. Sprawozdanie ze spotkania i wnioski zostaną rozesłane do wszystkich ośrodków polonistycznych w kraju i za granicą. Przesłana zostanie również prezentacja przedstawiona podczas spotkania.

2. Zaprezentowany projekt „Biuletynu” zostanie zaktualizowany i uzupełniony o uwagi zgłoszone przez środowisko polonistyczne i zaprezentowany w nowej odsłonie 30 maja podczas Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich w Hucisku k. Częstochowy.
3. „Biuletyn Polonistyczny” będzie tworzony w trzech etapach. Jego wersja podstawowa (I etap), uruchomiona do końca roku 2014 obejmie następujące rodzaje informacji: przewody doktorskie i habilitacyjne (stopnie, procedury, granty), wydarzenia (konferencje i in.), prace badawcze, informacje archiwizowane w formie pdf-ów. Kolejne funkcjonalności i moduły wdrażane będą w 2015 roku (II etap). Ostateczny kształt portalu, uwzględniony w opisie perspektyw jego rozwoju, zrealizowany zostanie jako III etap projektu.
4. Informacje o kolejnych etapach realizacji projektu „Biuletynu” zamieszczane będą na stronach internetowych IBL i KNoL.
5. Po dokonaniu wyboru redaktorów (koordynatorów) wydziałowych ukonstytuuje się Zespół redakcyjny „Biuletynu Polonistycznego”, w skład którego wejdą zarówno członkowie redakcji centralnej „Biuletynu” (Sekcji CHC), jak i wspomniani redaktorzy wydziałowi.